

מבצע נרות שבת קודש

שבת כא, ב

ת"ר מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד, והמהדרין מן המהדרין ... ב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך.

שבת כג, א

אמר רב ששת אכסנאי (אורח, רש"י) חייב בנר חנוכה.

א"ר זירא מריש כי הוינא בי רב משתתפנא בפריטי בהדי אושפיזא, בתר דנסיבי איתתא אמינא השתא ודאי לא צריכנא דקא מדליקי עלי בגו ביתאי.

שוע"ר סי' רסג

ט בחורים ההולכים ללמוד חוץ לביתם צריכים להדליק נר שבת בחדרם ולברך עליו ... ואם אין לו חדר מיוחד שם ... הוא מקיים במה שמדליקים נר שבת בביתו (משלו).

אבל אם אין לו מי שידליק בביתו ... צריך הוא לקיים מצות הדלקת נר שבת במקום שהוא, ע"י שיתן פרוטה לבעל הבית להשתתף עמו בנר שלו, או שיקנה לו בעל הבית חלק בנר שלו במתנה כמו שיתבאר בסי' תרע"ז לענין נר חנוכה.

(במה דברים אמורים כשאוכל שם משלו אבל אם הוא סמוך על שלחן בעל הבית נעשה כבני ביתו של בעל הבית ויוצא בנרו של בעל הבית ואינו צריך להשתתף עמו כלל כמו שיתבאר שם).

י ב' או ג' בעלי בתים שאוכלין על שלחן אחד ומברכים כל אחד על מנורה שלו, יש מפקפקין לומר שיש כאן ברכה לבטלה לפי שכבר יש שם אורה מרובה מנרות שהדליק הראשון, ויש מיישבין המנהג שכל מה שניתוספה אורה בבית יש בה שלום בית ושמחה יתירה להנאת אורה בכל זוית.

יד אם יש נשים רבות בבית אחד יכולות לברך לכתחלה גם בשאר מקומות ... משתמשים שם צרכי אכילה אע"פ שהם אין משתמשים שם כלום, אלא בעל הבית ובני ביתו, או אפילו אחרים משתמשים שם צרכי אכילה.

טו (בד"א כשאוכלת משלה אבל אם היא סמוכה על שלחן בעל הבית אינה יכולה לברך שם ... שאין חיוב נר שבת חל עליה כלל לפי שהיא בכלל בני ביתו של בעל הבית ונפטרת בנרו. ואף אם בעל הבית מצוה לה להדליק ועושה אותה שליח לפוטרו מחיובו שהוא חייב להדליק שם, לפי שמשמש שם בשבת, אפילו משמש שם צרכי אכילה, ואפילו אם הוא או מקצת בני ביתו אוכלים שם, מכל מקום כיון שהוא או אשתו בירכו במקום אחד ונפטר בברכה זו לכל החדרים שחייב להדליק שם כמו שנתבאר למעלה א"כ גם שלוחו אינו יכול לברך שם. ויש חולקים על זה, וכן נתפשט המנהג במדינות אלו).

קו"א שם ס"ק ה

(ה) **סמוכה כו'.** זה פשוט דבני ביתו אינם צריכים נר לכל אחד ואחד, דאפילו בנר חנוכה אמרו איש וביתו, והמהדרין שם היינו משום פרסומי ניסא, ובנר שבת לא אשכחן הידור זה בגמרא, אם כן אין לברך עליו כיון שאינו חיוב בדבר מחמת עצמו ... ואף שפוטרי בזה הבעל הבית מחיובו...

והטעם משום דהם מצווים במצוה זו מדין ערבות ... ואף שהבעל הבית נפטר בברכה אחת לכל החדרים מכל מקום הן צריכים לברך על מצות שעושין שהם חייבים בעשייתם, דמה לי שחייבים מחמת עצמן ומה לי שחייבים מחמת ערבות, שהרי המחויב מחמת ערבות נקרא מחויב בדבר להוציא אחרים ידי חובתן המחויבים מחמת עצמם כמ"ש הרא"ש פ"ג דברכות, א"כ למה לא יברך על חיוב זה כמו שמברך המחויב מחמת עצמו...

ולהכי אין למחות ולבטל המנהג שנהגו בהדלקת הנרות, כיון שיש להם על מי שיסמכו. אבל גבי שופר ובדיקת חמץ שאין שם מנהג ... ספק ברכות להקל.

שוע"ר סי' תלב

ח חובת הבדיקה היא על בעה"ב ... אבל אם בעה"ב רוצה לעשות בני ביתו שלוחים לדבר מצוה שיבדקו הם הרשות בידו, ויברכו הם ברכת על ביעור חמץ ... ואם אינו יכול לטרוח בעצמו לבדוק בכל החדרים ובכל המקומות יבדוק הוא חדר אחד או זוית אחת, ויעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שמברך על בדיקתו, ויכוין להוציאם בברכתו, והם יענו אמן אחר ברכתו, ויתכוונו לצאת בברכתו, ויתפזרו לבדוק איש איש למקומו.